

ЩОРІЧНИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС «КРАЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ СЛУЖБОВЕЦЬ»

Творча робота учасника третього туру
щорічного Всеукраїнського конкурсу
«Кращий державний службовець»
на тему:

ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО ПРОСТОРУ НА ПРИКЛАДІ ЛИМАРСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Соколова Наталія Вікторівна

прізвище, ім'я, по батькові учасника

Лиманська районна державна адміністрації
Одеської області

місце роботи

начальник відділу у справах сім'ї, молоді та
спорту

посада

19 серпня 2017р

дата виконання

підпис учасника

2017 рік

ПЛАН

ВСТУП.....	3
1. СУЧАСНИЙ СТАН МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В УКРАЇНІ	
1.1. Перспективт розвитку фізичної культури і спорту в Україні.....	4
1.2. Аспекти державного регулювання розвитку фізичної культури і спорту.....	5
2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В ЛИМАНСЬКОМУ РАЙОНІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ	
2.1. Кількісний та якісний склад фахівців з фізичного Виховання спорту.....	6
2.2. Стан та фактори впливу на розвиток фізичної культури та спорту в районі.....	8
2.3. Перспективи розвитку фізичної культури та спорту на території Лиманського району Одеської області.....	11
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	14
Список використаних джерел.....	15

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах сучасних змін і формування європейсько-орієнтованого українського суспільства залишається актуальною необхідність державної підтримки сфери фізичної культури і спорту. Залучення різних верств населення до заняття фізичною культурою, а також спортивні успіхи представників країни є вагомим свідченням життєздатності і духовної сили нації, оборонної могутності держави. Сьогодні звернено увагу на вагомість ролі фізичної культури і спорту, які стають національною ідеєю, соціальним феноменом, що має сприяти укріпленню державності та формуванню здорового суспільства. Саме заняття спортом відіграє велику роль в охороні здоров'я нації, в фізичному та моральному вихованні суспільно стійкої особистості.

Лише за умови ефективного державного регулювання можливе впровадження здорового способу життя, покращення фізичної підготовки людей різних вікових категорій, формування фізично здорової особистості.

Вивченню питання формування регіонального фізкультурно-спортивного простору при застосуванні механізмів державного регулювання розвитку фізичної культури та проблеми розвитку соціальної сфери в цілому, а фізичної культури і спорту як її складової присвятили свої праці відомі вітчизняні та зарубіжні вчені: Аль Шаар, Амер Алі, Л. Арістова, Н. Борецька, І. Гасюк, С. Домбровська, М. Дутчак, В. Кононович, Г. Мазурашу, А. Маликов, Н.Нижник, Г. Путятіна, І. Рибчич, П. Рожков, О. Циганок, В. Шевчук, та інші.

Об'єктом дослідження є державне регулювання фізичної культури та спорту.

Предметом дослідження є механізми державного регулювання розвитку фізичної культури та спорту щодо формування регіонального фізкультурно-спортивного простору України.

Сьогодні погоджуючись з науковцями акцентуємо увагу на наступних проблемах:

- невиконанням конституційного забезпечення гарантій прав громадян на доступ до занять спортом, падінням значущості моральних та патріотичних цінностей;
- недостатнім розвитком кадрового забезпечення і матеріально-спортивної бази, особливо в сільській місцевості;
- відсутністю спортивної інфраструктури, яка мала б забезпечити дитячо-юнацький спорт та щоденні рухові потреби населення, що в цілому загрожує зниженням рівня здоров'я та працездатності населення.

1. СУЧАСНИЙ СТАН МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В УКРАЇНІ

1.1. Перспективи розвитку фізичної культури і спорту в Україні

Фізична культура є важливим засобом стимулювання соціальної та трудової активності людей, підвищення задоволеності їх моральних, естетичних і творчих потреб. Досягнення в спорті є одним з показників розвитку сучасної держави, а високі спортивні результати — предметом особливої гордості суспільства.

Універсальна міжнародна організація, якою є ООН, розглядає спорт як засіб сприяння вихованню, здоров'ю, розвитку та миру, усвідомлюючи, що спорт повинен відігравати важливу роль в охороні здоров'я, в моральному, культурному та фізичному вихованні, а також у сприянні зміцненню міжнародного взаєморозуміння та світу [2].

Згідно з Законом України - Про фізичну культуру і спорт - діяльність суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, спрямована на виявлення та уніфіковане порівняння досягнень людей у фізичній, інтелектуальній та іншій

підготовленостях шляхом проведення спортивних змагань та відповідної підготовки до них [3].

Як специфічний феномен соціальної реальності спорт має певні функції, що безпосередньо пов'язані з різноманітними ракурсами правового регулювання. Виділяють такі основні функції сучасного спорту: оздоровча, змагальна, виховна, освітня, розважальна, видовищна, рекламна, політична функція соціального об'єднання та контролю, функція пропаганди та закріплення основних цінностей суспільства, військова, економічна, трудова, наукова, функція укріплення національного престижу, комунікативна [9].

Комплексність, системність і цілісність управління фізичною культурою і спортом багато в чому забезпечуються розвитком його теоретичних і методологічних обґрунтувань у сучасному суспільстві. Глибокі соціально-економічні і політичні перетворення вимагають вироблення нових підходів до вирішення проблем оптимізації системи управління. На сьогодні на перший план виходять питання переосмислення ролі і місця держави, а також місцевого самоврядування у розвитку і підвищенні ефективності системи фізичної культури щодо забезпечення здоров'я нації, ефективності функціонування спорту [4].

Держава регулює відносини у спортивній сфері шляхом формування державної політики, створення відповідних державних органів, фінансового, матеріально-технічного, кадрового, інформаційного, нормативно-правового та іншого забезпечення розвитку спорту, а також визнання широкого самодіяльного статусу Олімпійського руху в Україні й комплексної взаємодії державних органів з громадськими організаціями спортивної спрямованості [6].

1.2. Аспекти державного регулювання розвитку фізичної культури і спорту

Механізми державного регулювання розвитку фізичної культури і спорту повинні містити наступні аспекти: збереження традицій та моральних цінностей та забезпечення їх впливу на патріотичне виховання молоді України;

підвищення забезпеченості матеріально-технічної бази спортивних комплексів, покращення простору спортивної інфраструктури з метою задоволення потреб населення в місцях проживання; забезпечення спеціальними матеріально-технічними умовами осіб з обмеженими фізичними можливостями та людей похилого віку; підвищення рівня медичного забезпечення осіб; сприяння інвестуванню, ефективному залученню позабюджетних коштів та бюджетного фінансування фізкультурно-спортивної сфери.

Негативно впливає на фізичну культуру та розвиток спорту відсутність в країні доцільної системи підвищення кваліфікаційних фахівців з фізичної культури і спорту, яка дозволяла б їм своєчасно відтворювати професійні якості відповідно до нових суспільних умов.

Рівень економічного стимулювання фахівців з фізичного виховання і спорту також погано відображається на процесі формування та розвитку ринкових відносин у цій сфері.

Формуванню ринкових відносин у сфері фізичної культури і спорту протидіють також фактори, які визначають рівень ринкової пропозиції фізичної культури і спорту. Основними з них є: чисельність та рівень кваліфікації фахівців з фізичного виховання і спорту, рівень їхньої економічної мотивації, рівень розвитку матеріально-технічної бази фізичної культури і спорту.

2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ В ЛИМАНСЬКОМУ РАЙОНІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

2.1. Кількісний та якісний склад фахівців з фізичного виховання і спорту

На тлі зростання загального числа штатних фахівців (на 9,8%) спостерігалось зменшення кількості фахівців, які у першу чергу є виробниками фізкультурно-оздоровчих послуг - інструкторів-методистів з фізичної культури (на 5,1%). У підсумку рівень забезпеченості населення України у розрахунку

на 10 тис. осіб тренерами, інструкторами та вчителями складає всього 50% від нормативного [7]. Негативним чинником є також якісний склад фахівців і, насамперед, безпосередніх виробників фізичної культури і спорту: на початок 2013 року 35% інструкторів-методистів з фізичної культури і 20 % тренерів-викладачів зі спорту не мали спеціальної освіти.

Ситуація ускладнюється також тим, що у країні відсутня ефективна державна політика у сфері підготовки кваліфікованих фахівців з фізичного виховання і спорту, які відповідали б сучасним вимогам. Станом на 2017 р в Лиманському районі працює 29 шкіл які забезпечені на 90% викладачами фізкультури. При виконкомі сільських та селищних рад працюють лише 7 інструкторів при потребі 29 чоловік, деякі виконкоми не мають фінансової змоги утримувати інструктора, а деякі не бажають витратити на це кошти.

Негативно впливає на ринок фізичної культури і спорту і відсутність в країні дієвої системи підвищення кваліфікації фахівців з фізичної культури і спорту, яка дозволяла б їм своєчасно відтворювати професійні якості відповідно до нових суспільних умов, нових потреб споживачів фізичної культури і спорту.

Рівень економічного стимулювання фахівців з фізичного виховання і спорту також негативно впливає на процес формування та розвиток ринкових відносин у сфері фізичної культури і спорту. На поточний момент заробітна плата вітчизняних фахівців, які є безпосередніми виробниками фізичної культури і спорту (тренерів, інструкторів, методистів), у багато разів менша ніж відповідне джерело статків їхніх колег з розвинених країн. За цим показником Україна поступається і країнам колишнього Радянського Союзу, передусім Республіці Білорусь [8].

На сучасному етапі, основними завданнями удосконалення системи кадрового забезпечення діяльності галузі, є:

- розробка і затвердження нормативів кадрового забезпечення сфери фізичної культури і спорту для формування державного замовлення на підготовку відповідних фахівців;

- оптимізація кількості вищих навчальних закладів, які готують таких фахівців;
- удосконалення порядку ліцензування та акредитації вищих навчальних закладів які проводять підготовку фахівців галузі;
- удосконалення механізму залучення, підготовки та використання волонтерів у сфері фізичної культури і спорту;
- створення навчально-науково-спортивних комплексів на базі ВНЗ, що належать до сфери управління Міністерства молоді і спорту;
- видання державною мовою підручників, навчальних посібників та методичних рекомендацій з фізичної культури та спорту;
- шляхом стандартизації освіти удосконалити вимоги до змісту, обсягу та якості вищої освіти, що визначаються загальною метою освітньої і професійної підготовки кадрів для сфери фізичної культури і спорту [1].

2.2. Стан та фактори впливу на розвиток фізичної культури та спорту в районі

У ще гіршому стані перебувають спортивні споруди для занять оздоровчою фізичною культурою та масовим спортом. За оцінками фахівців, на початку нового тисячоліття, більшість спортивних споруд підприємств і організацій потребує проведення реконструкції, капітальних та поточних ремонтів, заміни спортивного обладнання та інвентарю. Плавальні басейни функціонують в основному тільки в період опалювального сезону, що не дає можливості використовувати їх на повну потужність для проведення занять з населенням і особливо з дітьми та підлітками. На сьогодні понад 80 відсотків спортивних майданчиків не відповідають сучасним вимогам [9].

Проблеми з кадровим та матеріально-технічним забезпеченням розвитку сфери фізичної культури і спорту багато в чому обумовлюються недостатнім регулюючим впливом держави. Можливості держави у цих питаннях значною мірою обмежуються недостатніми фінансовими ресурсами, які спрямовуються у сферу фізичної культури і спорту

Не сприяють формуванню ринкових відносин у сфері фізичної культури і спорту і певні компоненти суспільної свідомості українців, що стосуються здорового способу життя. З одного боку, переважна більшість населення ще не усвідомила власне здоров'я як реальну цінність, яка дає можливість адаптуватись до вимог ринку, досягати кар'єрних успіхів. З іншого, як уже відзначалось, економічна система перехідного типу ще не створила необхідних для такого усвідомлення економічних стимулів. Все це значно звужує коло потенційних споживачів фізичної культури і спорту, протидіє динамічному розширенню галузевого ринку.

Виключенням є досить тонкий прошарок населення, представники якого мають високий рівень доходів. Їхній спосіб життя зазвичай передбачає активні заняття оздоровчою фізичною культурою та спортом.

Визначимо основні показники стану фізичної культури і спорту:

- рівень здоров'я і фізичного розвитку різних верств населення;
- ступінь використання фізичної культури в різних сферах діяльності, рівень розвитку системи фізичного виховання, самодіяльного масового спорту;
- високі досягнення спортсменів України в окремих видах спорту;
- рівень забезпеченості кваліфікованими кадрами, спортивними спорудами та майно.

Результати аналізу закономірностей функціонування та розвитку сфери фізичної культури і спорту країн з стабільними економічними системами ринкового типу значною мірою є вихідним пунктом для розгляду особливостей ринкового функціонування відповідної сфери в Україні.

В сьогоднішній Україні склалася критична ситуація у сфері фізичної культури і спорту. Лише 13 відсотків населення залучено до занять фізичною культурою і спортом. Крім того, за інтегральним показником здоров'я

населення — середньою очікуваною тривалістю життя людини Україна займає одне з останніх місць в Європі.

Складна ситуація, що склалася у сфері фізичної культури і спорту, зумовлена такими факторами:

- невідповідність нормативно-правової бази сучасним вимогам;
- недосконалість інфраструктури у виробничій, навчально-виховній і соціально-побутовій сфері;
- недосконалість системи централізованої підготовки національних збірних команд, низький рівень фінансового та матеріально-технічного забезпечення дитячо-юнацького і резервного спорту;
- незадовільний стан матеріально-технічної бази. В Україні рівень забезпечення населення фізкультурно-спортивними залами (з розрахунку на 10 тис. осіб) у 2–3 рази нижчий, ніж у розвинутих державах, плавальними басейнами — у 30 разів. Понад 80 відсотків спортивних майданчиків не відповідають сучасним вимогам;
- недостатнє бюджетне фінансування (з державного бюджету виділяється у середньому 0,5, з місцевих бюджетів — 2 відсотки їх видатків), неефективне залучення коштів з інших джерел, незначний обсяг інвестицій; не провадиться діяльність з випуску та проведення державних спортивних лотерей, які є одним з основних джерел фінансування спорту в багатьох країнах Європи;
- низький рівень заробітної плати, недостатня кількість інструкторів з фізкультурно-оздоровчої діяльності, розбалансованість у системі підготовки та підвищення кваліфікації фахівців;
- низький рівень наукового забезпечення розвитку фізичної культури і спорту, недостатнє фінансування наукових досліджень (менш як 0,5 відсотка видатків державного бюджету спрямовується на сферу фізичної культури і спорту);
- недостатнє пропагування серед широких верств населення здорового способу життя

2.3. Перспективи розвитку фізичної культури та спорту на території Лиманського району Одеської області

Для покращення стану розвитку спорту в Лиманському районі діє Програма "Розвитку фізичної культури та спорту на території Лиманського району у 2016 – 2019 роках.

Проводяться та фінансуються спортивно-масові заходи: районні та обласні турніри з різних видів спорту, спортивні свята, форуми, конкурси для дітей, молоді, молодих сімей та ветеранів, серед яких хочеться відмітити яскраво і масово проведений VI відкритий чемпіонат району з хокею (4 команди), XI відкритий чемпіонат району з волейболу (чоловічих 8 команд та жіночих 6 команд), чемпіонат району з бадмінтону, обласний турнір з шахів та шашок, районний турнір з міні-футболу серед команд ветеранів «Кубок Кияна» (4 команди), районний турнір з футболу пам'яті Володимира Години (13 команд), районний турнір з футболу пам'яті Анатолія Оліфіренка (13 команд), обласний турнір з настільного тенісу та більярду, спільно з Кордонською сільською радою, працівниками ландшафтного парку "Тилігульський" до Дня Конституції України проведено 11 марафонський заплив через Тилігульський лиман «На хвилях Тилігулу». З квітня по червень було проведено 1 коло ХУІ чемпіонату району з футболу. У перерві між 1 та 2 колом чемпіонату району з футболу проводиться 4 кубок району з футболу.

Збірні команди району взяли участь в літніх сільських спортивних іграх Одещини з видів спорту. Спортсмени нашого району з різних видів спорту були запрошені до складу збірної команди Одещини з легкоатлетичного кросу, шахів, гирьового спорту, міні-футболу. Інформація про роботу постійно висвітлюється на сайтах райдержадміністрації та в районній газеті «Слава – Хлібороба».

Діаграма 1 висвітлює кількість дітей Лиманського району зайнятих в спортивних секціях, найбільше полюбляють діти відвідувати секцію боксу.

забезпечення участі 14,5 тис. грн. Окрема програма фінансує дорослий спорт – з бюджету виділено майже 60 тис. грн., та на дитячий майже 44,5 тис. грн.

Фінансова підтримки фізичної культури та спорту Лиманською РДА у 2017 році здійснюється за двома програмами: за однією фінансуються лише сектор боксу 53 тис. грн. виділено на нагородження та прийняття участі в змаганнях за іншою фінансуються всі інші секції: на дорослий спорт виділено 58,5 тис. грн. та дитячий - 44,5 тис. грн.

З належними фінансування є можливість розвивати її матеріальну базу, а саме Лиманською РДА проводиться реконструкція стадіону смт Доброславки за наступними напрямками: заміна огорожі; встановлення стаціонарних трибун; обладнання футбольного поля; встановлення тренажерів (діти+дорослі); обладнання волейбольної та баскетбольної площадок; реконструкція міні - футбольного поля; відкритий корт; встановлення ліхтарів, лавок, урн, тощо; укладання тротуарної плитки.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

На сучасному етапі функціонування сфери фізичної культури і спорту в Україні постає необхідність оптимізації механізмів державного регулювання зазначеної сфери, щодо мотивації робітників даної сфери, мотивації різних вікових верств населення до занять спортом, а також на залученні ефективних фінансових джерел.

Серед напрямів оптимізації механізмів державного регулювання фізичної культури та спорту доцільно перерозподілити вплив державного і приватного секторів; розробити пільги та преференції для приватного сектора, який пропагує та пропонує послуги, щодо заняття фізкультурою та спортом та здійснює спонсорство розвитку цієї сфери; відокремити особливості надання спортивних послуг; розробити заходи мотивації серед населення занять спортом, у тому числі професійним; розробити методику оцінювання перспективності спортивної послуги та механізм її підвищення.

Представлення району на обласних та міжнародних змаганнях формує позитивний імідж району.

Покращення стану здоров'я населення району, зайнятість молоді зменшує негативні прояви серед молоді, підвищує згуртованість молоді в районі.

Належне фінансування сприяє зацікавленості юнацтва займатися професійним спортом та збільшує кількість аматорів спорту.

Список використаних джерел

1. Куліш Н.М. Кадрове забезпечення фізичної культури і спорту України з рогляду соціальної сфери / Н.М. Куліш // Молодий вчений. – 2016. - №1 (28). – Ч.3. – С. 91-94.

2. Правовое регулирование физической культуры и спорта [Електронний ресурс] / А.В. Мелёхин // – Режим доступу: http://stud.com.ua/50698/pravo/pravove_regulyuvannya_fizichnoyi_kulturi_i_spor

3. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від 24.12.1993 р. 9зі змінами) № 14 [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3808-12/page3176>. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від 24.12.1993 р.

№ 14 [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3808-12/page3>

4. Рибич І. Організаційно – правові механізми управління системою надання фізкультурно-спорттивних послуг у державі // І. Рибич // Ефективність державного управління. – Збірник наукових праць. – 2015. – Вип. 42. – С. 191-197.

5. Салій О.М. Функціональне призначення та основні завдання соціальної інфраструктури/ О.М. Салій // Наука і економіка. - 2010. - №2.- с.215-218.

6. Сітнікова Н.С. Механізми державного регулювання Олімпійського руху в Україні / Н.С. Сітнікова // Держава та регіони. – 2013. - №2 (42). – С. 176-182.

7. Суханова Н.В. Перспективні напрями розвитку державної політики у сфері фізичної культури і спорту України / Н.В. Суханова [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/24916>

8. Україна спортивна в цифрах і коментарях. – К., Держкомспорт України, 2005. С.181-185; Україна спортивна в цифрах і коментарях. – К., Держкомспорт України, 2008. С.142.

9. Чередник Р.В. Спорт як сфера правового регулювання: загальнотеоретичний аспект [Електронний ресурс] / Р.В. Чередник // Актуальні проблеми держави і права. – Режим доступу: <http://www.apdp.in.ua/v60/79.pdf>